

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
KŪRYBIŠKO VERSLO IR INOVACIJŲ DIZAINAS
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Prof. Dr. Monika Petraitė (grupės vadovė), akademinės bendruomenės atstovė
2. Doc. Dr. Erika Vaiginienė, akademinės bendruomenės atstovė
3. Dr. Erika Godlevska, socialinių partnerių atstovė
4. Greta Grumadaitė, akademinės bendruomenės - studentų atstovė

Vertinimo koordinatorius – Eimantas Markevičius

2021
Vilnius

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Kūrybiško verslo ir inovacijų dizainas
Studijų krypčių grupė (-ės)	Verslo ir viešosios vadybos (L)
Studijų kryptis (-ys)	Verslas (L01)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Verslo vadybos bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS	7
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	8
2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	9
2.5. DĖSTYTOJAI	10
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	11
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	12
III. REKOMENDACIJOS	12
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	14

I. IŽANGA

Šioje ataskaitoje pateikiamos vertinamos ketinamos vykdyti studijų programos „Kūrybiško verslo ir inovacijų dizainas“ (toliau - Programa), pateiktos Vytauto Didžiojo universiteto (toliau - VDU) vertinimo išvados, nurodomos stipriosios pusės, pateikiamos tobulinimo rekomendacijos bei apibendrinantieji vertinimo įverčiai.

Programos vertinimas buvo organizuojamas laikantis Studijų išorinio vertinimo tvarkos apraše, vertinamosiose srityse ir rodikliuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. V-835, Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodikoje, patvirtintoje Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149 nurodytų procedūrų, Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų, patvirtintų Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168, reikalavimų. Taip pat buvo vadovaujamosi akademinės etikos, sąžiningumo ir nešališkumo principais, kuriuos numato Europos tyrėjų tinklas bei Lietuvos Respublikos įstatymai bei susiję dokumentai.

Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) suformuota ekspertų grupė susipažino su galiojančiais ir aukštąjį mokslą bei studijas reglamentuojančiais teisės aktais, Programą teikiančio universiteto dokumentais (VDU statutas, akademinis reguliaminas, strateginiai dokumentai), bei pateiktu Programos aprašu, kuris ir tapo pagrindu vertinimo išvados parengti. Itin vertingas buvo 2021 m. spalio 13 d. įvykęs nuotolinis vizitas, kuris leido patikslinti kilusius klausimus, suprasti Programos ideologiją, motyvaciją, vyraujančią organizacijos kultūrą ir pasirengimą įgyvendinti Programą.

Pastebėtina, kad iki 2022 m. rugsėjo 1 d. aukštosios mokyklos savo vykdomas verslo krypties studijų programas turi suderinti su Verslo studijų krypties aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. V-1664 (toliau – Krypties studijų aprašas). Specifiškai, Programos suderinamumas su Krypties studijų aprašu vertintas nebuvo, nes aprašas Programos pateikimo vertinimui metu dar nebuvo patvirtintas – tai paliekama atlikti pačiai aukštajai mokyklai.

Atlikus išsamų Programos vertinimą, ekspertų grupė suformavo pagrindines vertinamąsias išvadas, rekomendacijas, bei atliko apibendrinamąjį vertinimą. Visi teiginiai ir įverčiai suformuoti konsensuso būdu, ekspertų nuomonės išvadų formulavimo atžvilgiu iš esmės nesiskyrė.

Ataskaitoje pateikiamos specifinės išvados kiekvienai vertinamajai sričiai, bei apibendrintos rekomendacijos siekiant ilgalaikio ir tvaraus Programos įgyvendinimo. Visos vertinamosios sritys įvertintos gerai ir labai gerai, todėl pateikiamos rekomendacijos labiau orientuotos į Programos išskirtinumo išryškinimą, atkreipiamas dėmesys į galinčius kilti Programos įgyvendinimo iššūkius.

Apibendrinant, pastebėtina, kad Programa yra unikali tiek ugdomų kompetencijų, tiek didaktikos požiūriu, siekia taikyti inovatyvius aukštojo mokslo didaktikos metodus, tokius kaip iššūkiiais grįstas mokymasis, patirtinis mokymasis bei kūrybinio bei inovatyvaus mąstymo modelius. Tai atitinka dominuojančias tendencijas lyderiaujančiuose Skandinavijos, Didžiosios Britanijos, Kanados ir JAV universitetuose, ir yra itin sveikintina Lietuvoje.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Ketinama vykdyti studijų programa „Kūrybiško verslo ir inovacijų dizainas“ yra pirmos pakopos studijų programa, kurios misija yra ugdyti motyvuotus ir talentingus verslo vystytojus ir lyderius, pasiryžusius įgyvendinti savo inovatyvias vizijas ir idėjas, gebančius kūrybiškai spręsti kylančius iššūkius, prisiimančius atsakomybę už Lietuvos ir pasaulio ateitį ir drąsiai inicijuojant pokyčius savo aplinkoje, organizacijose, bendruomenėse. Programos vizija – tai smalsi ir atvira visuomenė, sugebanti kūrybiškai spręsti kylančius iššūkius ir drąsiai kurianti ateities pasaulį. Šios Programos tikslas – parengti profesionalius organizacijų vystymo specialistus, lyderius bei inovacijų kūrėjus, pasižyminčius antrepreneriškomis kompetencijomis, turinčius sisteminį požiūrį, analitinį bei kūrybinį mąstymą, susipažinusius su naujausiais organizacijų kūrimo ir valdymo metodais bei modeliais, gebančius kurti ir įgyvendinti vertę kuriančias socialines bei verslo idėjas, bei inicijuojančius pokyčius ir inovacijas šalies bei globalioje aplinkoje.

Programos autoriai, rengdami šią Programą, jos misiją, viziją, tikslus ir siekiamus studijų rezultatus formavo atsižvelgiant į esamų studentų ir gimnazijos klasių mokinių apklausą. Taip pat, atsižvelgė į Lietuvoje bei užsienyje atliktas analitines apžvalgas, kuriose aptariamos ateities kompetencijos (pvz. MOSTA leidinys „Žmogiškasis kapitalas Lietuvoje“, LinkedIn tyrimas „LinkedIn Economic Graph“, Google ir „McKinsey & Co“ atlikti tyrimai ir kt.). Studijų rezultatų aktualumas derintas su kompetencijų ir įgūdžių sąrašais, kuriuos įvardija Entrepreneurship Competence Framework, Institute for the Future, Pasaulio ekonomikos forumas, Forbes, OECD, Tarptautinė darbo organizacija ir kitų organizacijų politikos formavimo dokumentai. Rengiant Programą, buvo atsižvelgta ir į lyderiaujančių pasaulio universitetų pavyzdžius.

Programos autoriai numato, kad šios Programos absolventai gebės dirbti privačiame ir viešajame sektoriuje: antrepreneriais, verslo plėtros specialistais, patirties valdymo specialistais, projektų vadovais, produktų ir paslaugų kūrėjais, inovacijų dizaineriais, komandų vadovais, organizacijų padalinių vadovais, verslo dizaino specialistais, pokyčių iniciatoriais, pokyčių valdymo konsultantais, socialinių transformacijų kūrėjais, galės kurti ir vystyti savo verslą, startuolius, tęsti verslo krypties magistrantūros, taip pat kitas socialinių mokslų srities studijas.

Programa yra unikali, neturinti analogų VDU. Ji yra tampriai susieta su VDU misija ir strateginiais tikslais.

Programos studijų planas, kreditų sudarymo principai ir studentų darbo krūvio planavimas yra logiški, o jos sandara atitinka jai taikomų teisės aktų reikalavimus. Tiesa, Programos aprašo rengimo metu dar nebuvo patvirtintas Verslo studijų krypties aprašas, todėl artimiausioje ateityje rekomenduojame Programos autoriams atlikti Programos analizę ir užtikrinti jos atitiktį šiam dokumentui.

Programos dalykų sandara atspindi bazinius verslo ir vadybos pagrindų dalykus, kurie yra būtini tokio tipo programai, todėl užtikrina esminių kompetencijų ugdymą. Greta šių dalykų, pateikiamas platus spektras kompetencijų, būtinų kūrybinio ir inovatyvaus verslo vystymui.

Tokiu būdu Programos struktūra atitinka tiek tokio tipo studijoms keliamus reikalavimus, tiek ir atspindi inovatyvią ambiciją ugdyti naujos kartos plataus profilio verslo specialistus, gebančius kūrybiškai spręsti verslo plėtros problemas. Vis tik, kadangi Programos pavadinime vartojamas terminas „inovacijų dizainas“, o vėliau siūlomi inovacijų ir verslo praktikų dizaino moduliai, kurie nėra plačiai nagrinėjami mokslo, įskaitant vadybos edukologijos, literatūroje, būtų aktualu įvesti ir dizaino disciplinos elementų, neapsiribojant dizaino mąstysenos ugdymu, tačiau suteikiant ir realių dizaino veiklos įrankių, principų ir įgūdžių, įskaitant dizaino ir meno filosofijos pagrindus. Taip pat, siekiant plėtoti dizaino principais grindžiamus sprendimo priėmimo kognityvinius modelius, būtina suteikti platų įrankių diapazoną, kurį galėtų užtikrinti prieiga prie meno disciplinos dalykų ir taikomų kūrybos modelių. Šių argumentų pagrindu formuojamas siūlymas sustiprinti Programos modulių struktūrą specifiniais dizaino disciplinos dalykais, siekti greta dizainu grindžiamo mąstymo ugdyti ir menu grindžiamus mąstymo gebėjimus (angl. *art based thinking*), idant studentai suformuotų išskirtinį kūrybinio mąstymo kompetencijų portfelį. Pastebėtina, kad pastarosios kompetencijos turėtų būti jungiamos ir su verslo sprendimų priėmimo gebėjimais, įvertinant resursų teorijos sąlygojamas verslo kūrimo, vystymo ir plėtros alternatyvas.

Vertinant atskirų Programos modulių struktūrą, pastebėtina, kad Programos moduliai sukonstruoti remiantis patirtinio integralaus mokymosi principais, taikomi inovatyvūs mokymosi metodai, tokie kaip iššūkiams grįstas mokymas bendradarbiaujant su verslo įmonėmis, interaktyvus refleksija grindžiamas mokymasis ir kt. Greta dalykinių gebėjimų, ugdomi studentų tarpdisciplininio bendradarbiavimo gebėjimai, siekiama ugdyti plataus profilio verslo valdymo profesionalus. Pastebėtina, kad ir įgyvendinant Programą svarbu užtikrinti tarpdisciplininio bendradarbiavimo galimybę su menų ir technologijų disciplinų studentais, bei socialinių partnerių integraciją, nes abi pastarosios šalys tarnauja kaip esminis Programos kompetencijų ugdymo išteklius.

Programa įgyvendinama taikant *artes liberales* koncepciją, kuri užtikrina platų dalykų pasirinkimo spektrą bei galimybę rinktis skirtingas disciplinas. Taip pat yra numatytas unikalus asmeninio augimo projektas, kurio pagrindu studentai gali toliau kryptingai vystyti savo kompetencijas norima linkme.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Programa yra unikali, neturinti analogų VDU. Ji yra tampriai susieta su VDU misija ir strateginiais tikslais bei nacionaliniais ir globaliais darbo rinkos poreikiais.
2. Programos dalykų portfelis užtikrina kryptingą inovatyvaus verslo kūrimo ir vystymo kompetencijų portfelį taikant iššūkiams grįsto mokymosi koncepciją.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Atlikti Programos analizę ir užtikrinti jos atitiktį patvirtintam Verslo studijų krypties aprašui.
2. Užtikrinti unikalių dizaino kompetencijų ugdymą ir taikymo gebėjimus, greta dizaino mąstymo modulio ir iššūkių sprendimo, taikant dizaino mąstymo principus. Atkreipti dėmesį į verslo, vadybos ir dizaino disciplinų integracijos užtikrinimą verslo sprendimų priėmimo struktūroje.

3. Užtikrinti prieigą prie menų ir technologijų, humanitarinių disciplinų (įskaitant dizaino filosofiją), siekiant suformuoti platų perkeliamųjų kompetencijų portfelių greta verslo disciplinų parinkčių.

4. Programos turinys labai pozityviai nuteikia verslo vystymui, tačiau skirtas mažas dėmesys verslo rizikos valdymui. Rekomenduotina įtraukti į turinį ir krizių valdymą, kas ypatingai aktualu post pandeminės situacijos laikotarpiu, tačiau ir iš esmės atitinka verslo valdymo kompetencijų poreikį augančio neapibrėžtumo sąlygomis.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

VDU vykdomi pakankamos aprėpties ir kokybės mokslo tyrimai verslo ir vadybos srityje. Veikla vertintina kaip gerai išvystyta ir pakankama verslo krypties studijoms vystyti. Kadangi verslo studijos integruoja daugelį vadybos disciplinų, natūralu, kad moksliniai darbai labiau atitinka vieną ar kita discipliną (pvz., finansai, vadyba, žmogiškieji ištekliai). Mokslo darbai ir juos vykdančios dėstytojos yra tarptautinio lygio, atitinkant bendrą šiuo metu Lietuvoje stebimą verslo krypties tyrimų standartą.

Pastebėtina, kad tarp Programos dėstytojų yra tiek jaunųjų, tiek patyrusių mokslininkų, kas formuoja gerą potencialą Programos vystymui. Vis tik, žvelgiant į ateitį norėtusi matyti daugiau tarpdisciplininių, į dizaino filosofijos integravimą verslo ir inovacijų sprendimų priėmimo orientuotų tyrimų, dizaino ir meno mąstymu grindžiamų kompetencijų vystymo struktūrų ir pan. tyrimų, kurie specifiškai formuotų mokslo žinių ir kompetencijų lauką, atitinkantį Programos ambicijas.

Studijų turinys su mokslo tyrimais tiesiogiai siejamas per atskiruose moduluose vykdomas veiklas ir studentų integraciją į mokslo tyrimo vykdymą per studijų modulio užduotis ir jų refleksiją. Toks sprendimas užtikrina mokslo tyrimo kompetencijų ugdymą per mokslo tyrimų vykdymo patirtis, rezultatų aptarimą bei jų integraciją į bendrą kompetencijų struktūrą. Kaip ir pastebėta anksčiau, dedikuotos ir ryškios kūrybinio verslo ir dizaino mąstymo sprendimų tyrimų krypties stoka gali riboti galimybes sistemiškai integruoti studentus į platesnio mąsto tyrimų vykdymą ilgalaikiame laikotarpyje, kas galėtų iš esmės praturtinti Programą ir universitetinių studijų patirtis.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Siekiant glaudesnės mokslo ir studijų integracijos, rekomenduotina kryptingai vystyti kūrybiško verslo ir dizaino mąstymo taikymų versle, inovacijose ir vadybos edukacijoje tyrimus, tokiu būdu kuriant tvarią studijų ir mokslo tyrimų integracijos platformą.

2. Sistemiškai integruoti mokslo tyrimų vykdymo discipliną į verslo iššūkių struktūrą ir patirtinio mokymosi didaktiką.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

Studentų priėmimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nustatytais teisės aktais ir procedūromis, centralizuotai organizuojamomis per LAMA BPO sistemą. Jokių papildomų kriterijų ir rodiklių nėra nustatyta, taikomi bendrieji priėmimo reikalavimai universitetinėms verslo krypties studijoms. Tikėtina, kad procesas bus skaidrus, viešas, ir tinkamai organizuojamas, visiems stojantiems užtikrinant vienodas galimybes dalyvauti priėmime.

Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarka vykdoma bendra Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyta tvarka. Visi procesai reglamentuoti taip pat reglamentuoti Universiteto vidaus dokumentuose.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija VDU yra suteikusi teisę vykdyti išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinį pripažinimą. Pripažinimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos nutarimais, tvarkos aktais ir SKVC rekomendacijomis. VDU turi kiekvienais metais atnaujinamas „Užsienio valstybių piliečių priėmimo į ne lietuvių kalba organizuojamas ir savo lėšomis mokamas pirmosios ir antrosios pakopos studijas Vytauto Didžiojo universitete taisyklės“, kuriose aprašytas užsienyje įgytų kvalifikacijų vertinimo procesas. Dalinių studijų rezultatų pripažinimą reglamentuoja VDU Studijų rezultatų įskaitymo tvarkos aprašas. Neformaliu ir savaiminiu būdu įgytų kompetencijų pripažinimo principus ir procesus reglamentuoja VDU Studijų reguliaminas; VDU Neformaliu ir savaiminiu būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašas bei VDU Neformaliojo suaugusiųjų švietimo organizavimo tvarkos aprašas.

Susipažinus su Programos apraše pateikta informacija ir Universiteto dokumentais, matytina, kad užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo procesai yra skaidrūs, aiškūs ir užtikrina kokybišką kvalifikacijų pripažinimą, sudarant tolygias sąlygas dalyvauti tiek priėmime, tiek studijų procese.

Programos apraše nurodoma, kad VDU studentams teikia visą reikiamą akademinę, finansinę, socialinę, psichologinę ir asmeninę paramą. Informacija įvairiais kanalais teikiama apie studijas, studijų dalykus, Universiteto veiklas, laisvalaikio praleidimo, tobulėjimo galimybes, renginius, taip pat dėstytojai teikia nuolatinės konsultacijas ir grįžtamąjį ryšį. Visais aktualiais klausimais informacija teikiama per universiteto vidinę sistemą Moodle, universiteto svetainę, universiteto ir fakulteto Facebook paskyras, el. laiškais, taigi studentai yra nuolat informuojami ir nesunkiai gali pasiekti visą reikiamą informaciją. Akademinę paramą taip pat teikia Ekonomikos ir vadybos fakulteto administracija ir kiti darbuotojai, dėstytojai paskaitų ir konsultacijų metu, per susitikimus su Studijų programos komitetu. Finansinę, socialinę, psichologinę ir asmeninę paramą studentai gali gauti kreipdamiesi į atitinkamus universiteto ar fakulteto padalinius bei atsakingus asmenis. Taigi, visą reikalingą paramą VDU teikia tinkamai ir pakankamai, vizito metu buvo pabrėžiama, kad studentai aktyviai kreipiasi dėl įvairios paramos, todėl jokių esminių trūkumų šioje srityje nebuvo išvelgta.

Tiek vizito metu, tiek Programos apraše buvo pabrėžta, kad studentai yra nuolat konsultuojami su studijomis susijusiais klausimais. Informaciją tiek universiteto, tiek fakulteto mastu teikia Studentų atstovybė, Ekonomikos ir vadybos fakulteto administracija, biblioteka, taip pat per socialinius tinklus, VDU interneto puslapį, pirmakursiams - per pirmąją studijų savaitę.

Studentai taip pat turi prieigą prie Studentų portalo bei gali visada kreiptis į Studentų centrą. Galima teigti, kad studentai yra nuolat ir efektyviai informuojami įvairiomis priemonėmis, o pasirinkti metodai yra veiksmingi.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Studentų informavimo ir konsultavimo veiklos yra tinkamai organizuotos, todėl rekomenduojama tik atkreipti dėmesį į galimai kilsiančius studentų poreikius, susijusius su iššūkiais grįsto ir patirtinio mokymosi įgyvendinimu Programos vykdymo eigoje.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

Ketinamos vykdyti studijų programos „Kūrybiško verslo ir inovacijų dizainas“ apraše, dalykų aprašuose ir studijų programos duomenų lentelėje yra išsamiai aprašomos ketinamos naudoti mokymo formos, būdai ir mokymosi metodai. Septynios disciplinos (Asmeninė lyderystė; Kūrybiško verslo ir inovacijų dizaino bakalauro baigiamasis darbas; Komandinė patirtis; Projektų valdymo pagrindai; Strateginis valdymas; Verslo kalba ir komunikacija; Verslo teisė) yra numatomos vykdyti auditoriniu būdu, likusios disciplinos numatomos vykdyti mišriuoju būdu. Siekiant užtikrinti studentų aktyvų dalyvavimą studijų procese yra numatomas kaupiamasis studento pasiekimų vertinimas. Programoje numatoma naudoti platus spektras mokymo(si) metodų (pasakojimas, aiškinimas, iliustravimas, klausimų ir atsakymų pateikimas, vaizdo įrašų žiūrėjimas, informacijos apibendrinimas, diskusija, probleminių pavyzdžių ir klausimų analizė, užduočių atlikimas ir apibendrinimas, konsultavimas, atvejų analizė, diskusijos, debatai, projekto rengimas ir pristatymas grupėse ir kt.), kurie yra suderinti su ugdymomis kompetencijomis ir gebėjimais. Sprendžiant iš pateiktų dalykų aprašų, mokymosi pasiekimų vertinimo metodai yra suderinti su mokymo(si) metodais ir leidžia pasiekti tiek dalykų, tiek Programos studijų rezultatus. Šiuose aprašuose atsispindi ir studentų savarankiško darbo organizavimo metodai bei vertinimas.

Dalykų aprašuose yra pateikiami studijavimo pasiekimų vertinimo kriterijai. Sprendžiant iš jų formuluočių tai yra minimalūs kriterijai dalykui pabaigti. Tačiau, dalykų aprašuose nėra išskleistų vertinimo kriterijų, t.y., už kokius pasiekimus rašomas pvz. studentas vertinamas 5 (silpnai), o už kokius rašomas 10 (puikiai). Rekomenduojama praplėsti dalykų aprašus papildant išsamia vertinimo skale.

Yra numatoma, kad baigus šią Programą studentas toliau galės tęsti studijas studijuodamas vadybos, verslo, finansų, ekonomikos, bei kitų socialinių mokslų kryptių magistrantūroje Lietuvos ir užsienio universitetuose.

Studentai iš socialiai pažeidžiamų grupių ir studentai su specialiais poreikiais šioje Programoje galės studijuoti pagal individualų studijų grafiką, kurio sudarymą reglamentuoja VDU Individualaus studijų grafiko teikimo tvarkos aprašas. Šiems studentams taip pat yra numatomos studijų mokesčio ir apgyvendinimo bendrabučiuose lengvatos. Visumoje VDU yra suteiktas neįgaliems draugiško universiteto statusas, kurį suteikė Lietuvos žmonių su negalia sąjunga.

Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo principai yra aprašyti VDU Statute, Akademinės etikos kodekse, VDU nuostatuose dėl plagiatų prevencijos rengiant studentų rašto darbus, VDU Studijų reguliavime. Akademinio sąžiningumo klausimais tiek studentai, tiek

dėstytojai gali kreiptis į Akademinės etikos komisiją. Nustatytos aiškios taisyklės, kokių veiksmų turi būtų imtasi, jei susiduriama su plagiato, nesąžiningo elgesio atsiskaitymų metu atvejais.

Programos apraše taip pat nurodoma, kad apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų klausimus reglamentuoja VDU Apeliacijų teikimo nuostatai, VDU nuostatai dėl plagiato prevencijos rengiant studentų rašto darbus, VDU Studijų reguliamas. Taip pat nurodoma, dėl kokių priežasčių studentai gali teikti apeliacijas. Galima teigti, kad visi aspektai įgyvendinami tinkamai, o procedūros, susijusios su apeliacijomis ir skundais dėl studijų proceso, taikomos efektyviai.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. VDU yra suteiktas neįgaliems draugiško universiteto statusas, kurį suteikė Lietuvos žmonių su negalia sąjunga.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Rekomenduojama praplėsti dalykų aprašus papildant išsamia vertinimo skale.

2.5. DĖSTYTOJAI

Programoje dirbančių dėstytojų skaičius yra pakankamas – Programoje dėstys 28 dėstytojai (neįskaitant *artes liberales* dalykų dėstytojų), iš jų iš jų 4 profesoriai (14,3 proc.), 7 docentai (25 proc.), 7 daktaro laipsnį turintys lektoriai (25 proc.) ir 10 asistentų (35,7 proc.). Dėstytojų sudėtis atitinka Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus. Devynių dėstytojų pedagoginio darbo patirtis didesnė nei 20 metų, aštuonių – nuo 10 iki 20 metų, likusių – iki 10 metų. Didžioji dalis (18 iš 28) dėstytojų yra nuolatiniai VDU Ekonomikos ir vadybos fakulteto darbuotojai. Dėstytojų kvalifikacija ir kompetencija atitinka dėstomų dalykų turinį. Iš dėstytojų pateiktų gyvenimo aprašymų nepilnai atsiskleidė jų patirtys versle, tačiau, kaip paaiškėjo pokalbio metu, didžioji dalis dėstytojų dalyvauja versle skirtingomis formomis: dalis jų patys yra verslų savininkai arba dirba savarankiškai (turi verslo liudijimus, kt.), yra dirbę verslo įmonėse, todėl nėra abejonių, kad sugebės perteikti antreprenerystės įgūdžius, pasidalins patirtimi bei išdėstys versle reikalingų kompetencijų teorinius pagrindus. Dauguma dėstytojų jau yra sukaukę praktikos taikant patirtinio mokymosi, išsūkiams grįsto mokymosi ir dizaino mąstymo metodus, todėl tai užtikrina puikią bazę Programos startui. Ateityje rekomenduotina stiprinti Programos dėstytojų tarptautiškumo lygmenį, siekiant užtikrinti studentų patirčių tarptautiškumą ir įvairovę.

Mokslinių tyrimų vystymo ir integracijos į studijas kompetencija yra pakankama ir labai gera kai kurių modulių atveju, todėl studentams bus užtikrintos kokybiškos universitetinio lygio studijos ir gebėjimų ugdymas. Pabrėžtina dėstytojų motyvacija, kompetencijų įvairovė ir įsitraukimas į Programos kūrimą bei komandinio darbo dvasia.

Dėstytojai turi labai daug entuziazmo Programos sėkmei užtikrinti, yra sukūrę bendradarbiavimo ryšius su socialiniais partneriais. Numatytos geros dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo galimybės universitete. Vis tik, siekiant tvaraus Programos įgyvendinimo ir studijų rezultatų užtikrinimo, būtina kryptingai formuoti dėstytojų mokslo tyrimų ir didaktinių

kompetencijų ugdymo kelią bei motyvacinę sistemą, orientuotą į tarpdisciplininių tyrimų vykdymą, iššūkais grįsto mokymosi bei patirtinio mokymosi principus.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Dauguma dėstytojų jau yra sukaukę praktikos taikant patirtinio mokymosi, iššūkais grįsto mokymosi ir dizaino mąstymo metodus, todėl tai užtikrina puikią bazę Programos startui.
2. Bendra programos dėstytojų bei socialinių partnerių kompetencija formuoja unikalias galimybes sistemaiškai įgyvendinti iššūkais grįsto mokymosi didaktiką Programos mastu, o tai yra ryškus išskirtinumas Lietuvos kontekste.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

VDU materialioji bazė yra tinkama ir pakankama Programos įgyvendinimui užtikrinti. Atsižvelgiant į studentų skaičių grupėje ar dėstomą dalyką bus užtikrintos galimybės naudoti įvairaus dydžio ir išplanavimo universiteto auditorijas. Patalpos studijoms aprūpintos reikalinga technika, kompiuteriais su interneto prieiga, projektoriais, reikiama garso bei vaizdo aparatūra. Universitete veikia puikiai įrengta biblioteka, užtikrinama prieiga prie gausių fizinių ir elektroninių informacijos šaltinių, bibliotekoje dirba kompetentingas personalas.

Studentai turi galimybę dirbti savarankiškai ir komandose kūrybinėse erdvėse. Yra įrengta neuromarketingo laboratorija, aprūpinta specialia įranga ir programinės įrangos licencijomis. Sukurtos galimybės organizuoti vaizdo konferencijas, rengti virtualias diskusijas. Materialinius resursus prižiūri kompetentingi specialistai, priskirti atsakingi dėstytojai.

Pastebėtina, kad universitetas turi unikalią bazę kūrybinių ir meno tyrimų vystymui bei inovacijų generavimui, todėl būtų svarbu sukurti aiškią tokių laboratorijų ir studijų rezervavimo sistemą studentams tiesiogiai (o ne tik per dėstytoją), taip išplečiant eksperimentavimo ir kūrybinių verslo sprendimų generavimo bazes.

VDU sudarytos fizinės tinkamos sąlygos studijuoti neįgaliesiems: įrengti liftai, neįgaliųjų, turinčių judėjimo negalią, spec. vežimėlių keltuvai. Studentams su negalia sudaromos sąlygos parkuoti automobilius šalia universiteto rūmų; nuolat tvarkoma ir atnaujinama įeiga į pastatus; bibliotekose išdėstyta įranga skirta neįgaliesiems sukuriant jiems skirtas darbo vietas, auditorijose – poreikius atitinkantys baldai; neįgalieji turi galimybę apsigyventi tik jiems pritaikytose bendrabučio kambariuose, esant poreikiui, su lydinčiu asmeniu.

VDU naudojamos virtuali mokymosi aplinka ir bendradarbiavimo sistemos – Moodle ir Microsoft Teams, kurios sudaro galimybes vykdyti studijas nuotoliniu būdu.

Visi reikalingi ištekliai Programos vykdymui yra kryptingai kaupiami, nuolat atnaujinami bei užtikrinama prieiga studentams.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Sukurtos kūrybinio darbo ir bendrakūros erdvės bei infrastruktūros, kurios sukuria išskirtines galimybes vystyti kūrybinius projektus bei įgyvendinti patirtinio mokymosi principus.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Siekiant užtikrinti kūrybinio mąstymo bei menu grindžiamo mąstymo kompetencijų plėtrą, rekomenduojama sukurti tiesioginę prieigą studentams prie unikalių kūrybinės veiklos išteklių universitete (muzikos, meno, garso ir vaizdo įrašų laboratorijos ir pan.)

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

Pagal Programos apraše pateiktą informaciją, VDU yra sukurta vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema, kurioje dalyvauja ir aiškias atsakomybes turi VDU Senatas, VDU Studijų kokybės skyrius, Studijų programos komitetas (toliau - SPK), Ekonomikos ir vadybos fakulteto Akademinė Taryba, Fakulteto Taryba, Fakulteto dekanas ir studijų programos vadovas. Studijų programos komitetą sudarys akademinės bendruomenės atstovai, socialinis partneris, absolventų ir studentų atstovai. Yra aiškiai sudėliotas grįžtamojo ryšio procesas, kuriame kiekvienas proceso dalyvis turi galimybę išsakyti savo nuomonę ir teikti pasiūlymus dėl programos tobulinimo. Nors vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema yra pakankamai išplėtotą, tačiau rekomenduotina aiškiai aprašyti ir kiekvieno dėstytojo vaidmenį kokybės užtikrinimo procese, kaip pavyzdžiui, veikia lūkesčių suderinimas su studentais, temų aktualumo ir didaktikos tinkamumo savianalizė, savarankiškas grįžtamojo ryšio susirinkimas.

Yra numatoma socialinius dalininkus į Programos įgyvendinimą įtraukti įvairiomis priemonėmis, t.y. kviečiant į diskusijas, atliekant apklausas, traukiant socialiniams partneriams aktualias temas į studijų disciplinas.

Verslo Įmonės – Programos socialinės partnerės labai palaiko naujos Programos atsiradimą ir laukia būsimų šios Programos absolventų.

Pagal pateiktą informaciją galima daryti išvadą, kad bus skiriami pakankami ištekliai efektyviam šios Programos įgyvendinimui.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Rekomenduotina aiškiai aprašyti dėstytojo vaidmenį kokybės užtikrinimo procese, kaip pavyzdžiui, lūkesčių suderinimas su studentais, temų aktualumo ir didaktikos tinkamumo savianalizė, savarankiškas grįžtamojo ryšio rinkimas ir pan.

III. REKOMENDACIJOS

1. Formuojant Programos įgyvendinimo gaires, būtina užtikrinti jos atitiktį 2021 m. patvirtintam Verslo studijų krypties aprašui.
2. Įgyvendinant Programą, užtikrinti unikalių dizaino kompetencijų ugdymą ir jų taikymo gebėjimus. Atkreipti dėmesį į verslo, vadybos ir dizaino disciplinų integracijos užtikrinimą verslo sprendimų priėmimo kompetencijos struktūroje. Atkreipti dėmesį į verslo rizikos kompetencijų ugdymą. Užtikrinti prieigą prie menų ir technologijų, humanitarinių disciplinų (įskaitant dizaino filosofiją), siekiant suformuoti platų perkeliamųjų kompetencijų portfelį greta verslo disciplinų parinkčių.

3. Siekiant glaudesnės mokslo ir studijų integracijos, rekomenduotina kryptingai vystyti kūrybiško verslo ir dizaino mąstymo taikymų versle, inovacijose ir vadybos edukacijoje tyrimus, tokiu būdu kuriant tvarią studijų ir mokslo tyrimų integracijos platformą. Sistemiskai integruoti mokslo tyrimų vykdymo discipliną į verslo iššūkių struktūrą ir patirtinio mokymosi didaktiką Programoje.
4. Rekomenduojama kryptingai formuoti dėstytojų mokslo tyrimų ir didaktinių kompetencijų ugdymo kelią bei motyvacinę sistemą, orientuotą į tarpdisciplininių tyrimų vykdymą, bei iššūkiais grįsto mokymosi bei patirtinio mokymosi principus.
5. Siekiant užtikrinti kūrybinio mąstymo bei menu grindžiamo mąstymo kompetencijų plėtrą, rekomenduojama sukurti tiesioginę prieigą studentams prie unikalių kūrybinės veiklos išteklių universitete (muzikos, meno, garso ir vaizdo įrašų laboratorijos ir pan.)
6. Rekomenduotina aiškiai aprašyti dėstytojo vaidmenį kokybės užtikrinimo procese, kaip pavyzdžiui, lūkesčių suderinimas su studentais, temų aktualumo ir didaktikos tinkamumo savianalizė, savarankiškas grįžtamojo ryšio rinkimas ir pan.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vytauto Didžiojo universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Kūrybiško verslo ir inovacijų dizainas* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	4
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	4
5	Dėstytojai	4
6	Studijų materialieji ištekliai	3
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	24

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovė prof. dr. Monika Petraitė